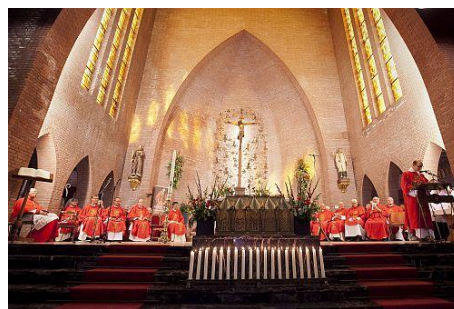

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de Nationale Bedevaart Brielle in het heilig jaar van de barmhartigheid, zaterdag 9 juli 2016

2 Korintiërs 4, 7-25

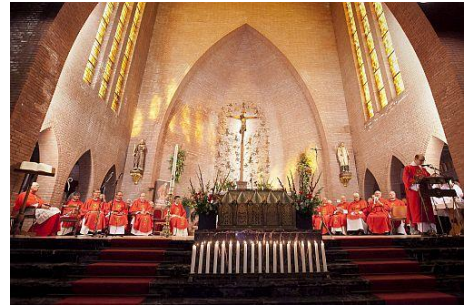
Matteüs 10, 17-22

Broeders en zusters in Christus, in het heilig jaar van barmhartigheid mogen we ook hier in Brielle een bedevaart houden. En vandaag is het belangrijke motto: Wees barmhartig. Heel bijzonder dat we juist hier, op een plaats waar het tegenovergestelde van barmhartigheid plaatsvond, de oproep van Jezus horen: Wees barmhartig (cf. Lc. 6, 36). De martelaren van Gorcum hebben hier hun leven gegeven, ze zijn trouw gebleven aan hun geloof: de diepe overtuiging van de werkelijke aanwezigheid van Christus in het sacrament van de eucharistie. En ze zijn trouw gebleven aan de bisschop van Rome, de paus. Ze werden van alle kanten bedreigd, bespuwd en bespot. Op het eerste gehoor en op het eerste gezicht, is er hier in Brielle geen teken van barmhartigheid te bekennen. Op deze plaats zijn ze gestorven door ophanging. Een gruwelijke dood. Geen greintje barmhartigheid.

Maar als we ons verdiepen in het leven van de martelaren, zoals is opgeschreven hoe hun laatste dagen zijn vergaan, dan zijn er in die laatste dagen vele werken van barmhartigheid te bespeuren. Niet direct de lichamelijke werken van barmhartigheid, zoals de hongerigen eten geven, de dorstigen drinken geven en de naakten kleden (cf Mt. 25, 31-46). Maar wel de geestelijke werken van barmhartigheid. Op de eerste plaats kunnen we denken aan de zondaars vermanen (cf Lc. 18, 15). De martelaren hebben niet nagelaten om hun beulen te zeggen dat wat ze deden rechtstreeks ingaat tegen Gods wet, in plaats van het leven te behoeden. Ze hebben de zondaars niet overmoedig vermaand, maar als kwetsbare mannen, die niet veel in te brengen hadden ten opzichte van hun beulen. En er zijn meer blijken van geestelijke barmhartigheid te vinden. Ze hebben elkaar gesteund en getroost. Dat is ook een geestelijk werk van barmhartigheid, de bedroefden troosten. Ze hebben groot onrecht verdragen omwille van Jezus. Ze hebben ook vergeving laten zien in het voetspoor van onze Heer.

Broeders en zusters, deze plek die in de eerste plaats is verbonden met onbarmhartigheid, wordt voor ons toch ook een plaats van liefde, van werkelijke verbondenheid met Christus en gemeenschapszin, wanneer wij stilstaan bij de gezindheid van de martelaren. Ze hebben elkaar geholpen, gesteund en gedragen. De één was beter van de tongriem gesneden dan de ander, de één had meer theologie gestudeerd dan de ander. Maar het elkaar troosten en moed inspreken en het voor elkaar bidden, geven er blijk van dat barmhartigheid werkelijk wortel had geschoten in hun hart.

Zo lijken ze op onze Heer Jezus Christus, die door paus Franciscus wordt genoemd 'het gezicht van de barmhartigheid van de Vader'. Barmhartig zijn. Dan gaat het om de vraag hoe het met je gezindheid van hart is gesteld, als je bespuwd wordt en bedreigd. Ben je dan nog in staat tot liefde, tot gebed, en in staat om in geloof vertrouwen in God uit te spreken? Dat hebben de martelaren op deze plaats gedaan. En daarom als we vandaag hier op bedevaart zijn, mogen we zien dat de martelaren zoveel blijken van barmhartigheid hebben getoond, en dat wij de opdracht hebben dat ook te doen. In navolging van de Heer Jezus en van de martelaren.

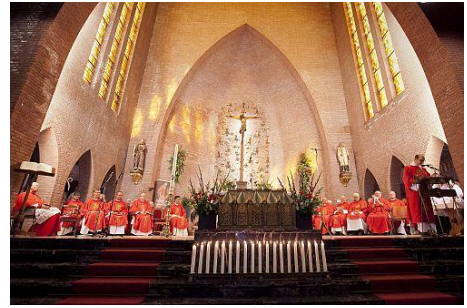
We hebben vandaag een heilige deur geopend aan de zijkant van de kerk. Deze deur is versierd met bloemen en heeft als opschrift 'Porta Sancta'. De heilige deur is tijdens het bedevaartseizoen open en is een manier om heel bewust in geloof biddend de kerk in te gaan. De paus verbindt de heilige deur met Jezus die zegt: 'Ik ben de deur' (Joh. 10, 11) en 'wie in Mij gelooft mag eeuwig leven hebben' (cf. Joh. 11, 25). We denken daarbij al gauw aan het eind van ons leven. De martelaren stierven, ze gingen naar het eeuwig leven en de deur ging als het ware weer achter hen in het slot. Maar als we het evangelie lezen, is het niet pas als we sterven dat we door de deur gaan die Christus is, maar al veel eerder. Vanaf de dag van onze doop, toen we de kiem van eeuwig leven ontvingen, zijn we binnengetreten in het leven met de Heer. Vandaag na de opening van de deur benadrukten we dat met de besprenkeling met wijwater.

Het gaat erom dat we nu al in ons leven gevraagd worden om als gedoopten met Christus te leven en in zijn voetspoor te gaan. De lezingen getuigen daarvan. Het valt niet altijd mee om oprechte christen te zijn. We gedenken vandaag de martelaren. Maar niemand van hen zal gezegd hebben, bij alles wat ze moesten doorstaan: 'Dit is nu echt iets voor mij.' Ook martelaren hebben ervaren dat ze met hun geloof, liefde en al hun barmhartigheid toch broos waren en kwetsbaar. Zo zijn ook wij kwetsbaar en broos getuigt de eerste lezing. We mogen de belofte van de Heer bewaren in breekbare vaten (cf. 2 Kor. 4, 7). In ons leven met de Heer komen in de loop van de tijd de nodige scheurtjes weten we, er komen barsten en misschien valt er wel een stukje uit. Maar weet dat de Heer die ons liefheeft en die zich door de dood heen met ons verbonden heeft, ons steeds weer wil steunen en sterken. De martelaren hebben dat ervaren: overgrote kracht komt van God en niet van ons. De martelaren hebben dat in hun stervensuur ondervonden, want de Heer die roept en uitdaagt is ook de Heer die steun geeft en trouw blijft.

Wanneer we door de heilige deur de kerk binnengaan, gaan we bewust ons leven met de Heer in. Als we ons realiseren dat we Gods barmhartigheid nodig hebben, kunnen we het sacrament van boete en verzoening ontvangen en Gods barmhartigheid ervaren. Spreek maar uit wat je op je hart hebt en de Heer zal je zonden vergeven. En mocht je denken: er zullen weer nieuwe dingen komen en misschien opnieuw dezelfde zonden, dan zegt de heilige pastoor van Ars: Als God ons wil vergeven, legt Hij zijn hand op onze toekomst om ons juist vandaag te kunnen vergeven en een nieuwe kans te schenken, hier en nu.

Door de deur gaan. Als gedoopte mensen mogen we leven met de Heer. We zijn door het doopsel het leven met Christus binnengetreten om te groeien in geloof en in liefde en te volharden in de hoop. Misschien worden we wel eens somber en kribbig, als we zien hoeveel geweld er is in de wereld, hoeveel mensen op de vlucht zijn en van huis en haard verdreven, en als we zien dat het geloof drastisch vermindert en voor veel mensen eerder bij het verleden hoort dan bij het heden of de toekomst. Als we zien dat lauwheid van geloof en ook tegenstellingen dwars door huishoudens en families heen gaan, wat zou het goed zijn als we ook dan de barmhartigheid weten te bewaren.

Jezus zegt dat in de kracht van de Geest aan ons zal worden ingegeven wat we moeten antwoorden. Ik denk niet alleen dat dit geldt wanneer we ons leven moeten offeren, maar ook op andere momenten, wanneer we worden gevraagd te antwoorden op kritische vragen, of verwijten, of vooroordelen. Wat is het dan goed als we de geestelijke werken van barmhartigheid beoefenen. Wat maakt het een verschil als we mensen kunnen troosten, en met geduld kunnen vertellen over het geloof en als we kunnen verdragen wat er op ons afkomt. Terugblijven moet niet het antwoord zijn, leren we van de Heer. We moeten ons hart

opnieuw richten op het voorbeeld van de martelaren en op onze Heer zelf. We zijn broze vaten. Maar de Heer zegt niet: kom maar terug als je stevig in je schoenen staat, Ik hoef geen zwakkelingen en gescheurde vaten. Nee, de Heer zegt juist: kom naar Me toe als je onder lasten gebukt gaat, Ik zal je rust en verlichting schenken (Mt. 11, 28). Hij is de Goede Herder. Hij is de deur waardoor we binnen mogen gaan.

Mogen we vandaag deze plek, waar zoveel onbarmhartigheid en geweld is geweest, met barmhartigheid vullen, zoals de martelaren hebben gedaan. Ook wij zijn geroepen met de hulp van de Heer te komen tot een netwerk van liefde, waarin we niet alleen elkaar helpen maar ook kunnen bijdragen aan een samenleving waar liefde het belangrijkste fundament is, aan een beschaving van liefde. Mogen we het vertrouwen hebben, dat de Heer ons daartoe roept en ons ook de kracht en de genade geeft.

Durven wij die weg van barmhartigheid te gaan? Vergeving vragen en ook vergeving schenken (cf Mt. 6, 12), moedig blijven en geduld opbrengen? De uitgestoken hand die Jezus bood aan zijn apostelen en aan ons, die mogen wij op onze beurt reiken aan anderen.

Heer, wij geloven, kom ons ongeloof te hulp (cf Mc. 9, 24) sterk ons als wij zwak zijn en de hoop dreigen te verliezen en maak ons tot instrument van uw liefde, in het licht van uw barmhartigheid. Amen.